

Vergaderjaar 2007–2008

31 200 IXB

Vaststelling van de begrotingsstaten van het Ministerie van Financiën (IXB) voor het jaar 2008

Nr. 36

¹ Samenstelling:

Leden: Van der Vlies (SGP), Vendrik (GroenLinks), Blok (VVD), voorzitter, Ten Hoopen (CDA), ondervoorzitter, Weekers (VVD), Van Haersma Buma (CDA), De Nerée tot Babberich (CDA), Haverkamp (CDA), Dezentjé Hamming-Bluemink (VVD), Omtzigt (CDA), Koşer Kaya (D66), Irrgang (SP), Luijben (SP), Kalma (PvdA), Blanksma-van den Heuvel (CDA), Cramer (ChristenUnie), Van der Burg (VVD), Tony van Dijck (PVV), Spekman (PvdA), Heerts (PvdA), Gesthuizen (SP), Ouwehand (PvdD), Tang (PvdA), Vos (PvdA) en Bashir (SP).
Plv. leden: Van der Staaij (SGP), Halsema (GroenLinks), Remkes (VVD), Jonker (CDA), Aptroot (VVD), Jan de Vries (CDA), Van Hijum (CDA), Mastwijk (CDA), De Krom (VVD), De Pater-van der Meer (CDA), Pechtold (D66), Kant (SP), Ulenbelt (SP), Van der Veen (PvdA), Smilde (CDA), Anker (ChristenUnie), Nicolai (VVD), De Roon (PVV), Van Dam (PvdA), Smeets (PvdA), Karabulut (SP), Thieme (PvdD), Heijnen (PvdA), Roefs (PvdA) en Van Gerven (SP).

² Samenstelling:

Leden: Van der Staaij (SGP), Snijder-Hazelhoff (VVD), Mastwijk (CDA), Duyvendak (GroenLinks), Roland Kortenhorst (CDA), voorzitter, Koopmans (CDA), Gerkens (SP), Van der Ham (D66), Nicolai (VVD), Haverkamp (CDA), De Krom (VVD), Samsom (PvdA), Boelhouwer (PvdA), Roefs (PvdA), Jansen (SP), Cramer (ChristenUnie), Roemer (SP), Koppejan (CDA), Vermeij (PvdA), Madlener (PVV), Ten Broeke (VVD), ondervoorzitter, Ouwehand (PvdD), Polderman (SP), Tang (PvdA) en De Rouwe (CDA).
Plv. leden: Van der Vlies (SGP), Boekstijn (VVD), Bilder (CDA), Van Gent (GroenLinks), Hessels (CDA), Jager (CDA), Van Bommel (SP), Koşer Kaya (D66), Neppérus (VVD), Van Gennip (CDA), Aptroot (VVD), Dijsselbloem (PvdA), Jacobi (PvdA), Besselink (PvdA), Anker (ChristenUnie), Van Leeuwen (SP), Knops (CDA), Depla (PvdA), Agema (PVV), Verdonk (Verdonk), Thieme (PvdD), Lempens (SP), Waalkens (PvdA) en Van Heugten (CDA).

VERSLAG VAN EEN ALGEMEEN OVERLEG

Vastgesteld 30 juli 2008

De vaste commissie voor Financiën¹ en de vaste commissie voor Verkeer en Waterstaat² hebben op 3 juli 2008 overleg gevoerd met minister Bos van Financiën over:

- **de antwoorden op vragen van het lid Duyvendak over vliegveld Twente (Aanhangsel van de Handelingen, vergaderjaar 2007–2008 (nr. 99)).**

Van dit overleg brengen de commissies bijgaand beknopt verslag uit.

Vragen en opmerkingen uit de commissies

De heer **Duyvendak** (GroenLinks) merkt op dat uit de beantwoording van de vragen van mevrouw Buitenweg, lid van het Europees Parlement, aan de Europese Commissie over mogelijke staatssteun bij de tijdelijke exploitatie van vliegbasis Twente, blijkt dat de Commissie niet in kennis is gesteld van het feit dat die kwestie momenteel loopt, maar dat dit wel aan haar moet worden gemeld, voorafgaand aan de tenuitvoerlegging. Waarom heeft de minister dit nog niet gemeld? Is hij dat wel van plan? Wanneer wil hij dat doen? Het is in ieder geval onontkoombaar dat Brussel een oordeel geeft over het al of niet geoorloofd zijn van deze vorm van staatssteun, ook omdat inmiddels een aantal klachten bij de EC is ingediend. Moet de minister niet wachten met het afronden van de aanbestedingsprocedure totdat er uitsluitel uit Brussel is? Is de minister bereid om vooralsnog niet te investeren in de vliegbasis of onomkeerbare besluiten te nemen over de besteding van het geld? Als de Commissie te zijner oordeelt dat sprake is van ongeoorloofde staatssteun, maar de minister al wel heeft geïnvesteerd of als er handtekeningen zijn gezet onder een contract, is veel belastinggeld weg gesmeten, of er worden schadeclaims ingediend. Is er rekening gehouden met het vonnis van de Raad van State over vliegveld Eelde?

De heer **Roemer** (SP) wil ook opheldering, want er lijkt lucht te zitten tussen de beantwoording van de minister en die van de Europese Commissie.

De heer **Ten Broeke** (VVD) hoopt dat er zo snel mogelijk wordt gevlogen op de vliegbasis Twente, maar voorkomen moet worden dat verkeerde

dingen gebeuren. De Europese Commissie stelt in antwoord op de vragen van mevrouw Buitenweg dat zij over onvoldoende informatie beschikt om een standpunt in te nemen, dat zij niet in kennis is gesteld en geen weet heeft van de voorgenomen publieke financiering van de regionale luchthaven Twente, maar dat zij op grond van de verstrekte informatie de aanwezigheid van staatssteun niet kan uitsluiten. Dat is iets anders dan dat er staatssteun is vastgesteld. Het laatste is cruciaal, want pas dan kan worden gesteld dat de mededingingsregels zijn geschonden. De Kamer heeft eind vorig jaar de wens uitgesproken dat de luchthaven niet wordt gesloten, maar dat het bestaande voorzieningenniveau overeind blijft om daarmee de kansen op een marktconforme exploitatie te vergroten. De minister wil de waarde van de luchthaven daarom vooralsnog behouden ten einde alle opties open te houden. Waarom heeft de minister niet kort bij de Commissie gesondeerd? Wil de minister het advies van de Landsadvocaat inzake de kwestie van de staatssteun aan de Kamer sturen? De 3 mln. is bedoeld om het bestaande voorzieningenniveau te handhaven en om de twee opties in de interim-fase overeind te houden. Dat is een geoorloofde constructie en geen staatssteun, maar het kan handig zijn om dit te melden, al is dat niet verplicht. Wellicht is het zinvol hierover contact op te nemen met de gemeente Haaksbergen, want daar is veel ervaring opgedaan met dit soort zaken.

Ook de heer **Haverkamp** (CDA) verwijst naar de uitkomst van de Kamerdiscussie, namelijk dat de vliegbasis de komende drie jaar open blijft, zodat de regio een volwaardige afweging tussen de twee alternatieven kan maken. Het gaat er nu om de interim-periode in te vullen. Daarom is de minister bezig met een Europese aanbesteding, maar fouten moeten worden voorkomen. Heeft de minister alles onder controle? Staat het tijdspad nog overeind?

De heer **Madlener** (PVV) is van mening dat de regio Twente de luchthaven economisch hard nodig heeft. Hij is dus voorstander van het zo snel mogelijk openstellen van het vliegveld. De minister heeft wel heel onhandig geopereerd met het onderhandse traject. Hij had gewoon voor een openbaar traject moeten kiezen.

De heer **Tang** (PvdA) wacht de beslissing van de minister af. Pas als het misgaat, komt de Kamer in beeld. De heer Tang heeft niet de indruk dat sprake is van staatssteun, want het geld is bedoeld voor de transitiefase, om te komen tot een goed besluit over de twee volwaardige alternatieven.

Antwoord van de minister

De **minister** verduidelijkt de vragen van mevrouw Buitenweg van het Europees Parlement. Zij heeft eerst informatie verstrekt aan de Europese Commissie over wat er aan de hand is. Daarin stelt mevrouw Buitenweg dat Nederland van plan is om 3 mln. publieke financiering te verlenen aan de regionale luchthaven Twente om het vliegveld open te stellen voor commerciële burgerluchtvaart. Vervolgens geeft zij aan dat publieke financiering volgens de Nederlandse regering nodig is, omdat er anders geen exploitanten voor het vliegveld zijn te vinden. De eerste vraag van mevrouw Buitenweg is of er sprake is van staatssteun die dient te worden aangemeld bij de Europese Commissie. Het antwoord van de Commissie luidt dat op grond van de verstrekte informatie de aanwezigheid van staatssteun niet kan worden uitgesloten. De Commissie meldt ook dat zij Financiën zal aanschrijven om te bepalen wat er aan de hand is, zodat zij zich een oordeel kan vormen. De minister zegt toe dat hij zich wat dit betreft proactief zal opstellen, ook gelet op de bezwaren die bij de Commissie worden ingediend, zodat de onduidelijkheid hierover zo snel mogelijk wordt weggenomen.

Op basis van de verstreekte informatie kan de Commissie niet uitsluiten dat sprake is van staatssteun, maar de minister heeft meer informatie tot zijn beschikking. Daaruit blijkt dat geen steun aan welke private partij dan ook wordt verleend, omdat het vliegveld op dit moment publiek eigendom is – het Rijk is dus eigenaar – zodat het Rijk geld steekt in zijn eigen eigendom. Met behulp daarvan wordt de infrastructuur verbeterd. De minister steunt dus alleen het Rijk. Als het vliegveld straks wordt verkocht aan een private partij, wordt de businesscase zodanig opgesteld dat de investeringen worden terugverdiend. Er is dus geen sprake van staatssteun. Als mevrouw Buitenweg dat ook aan de Commissie zou hebben verteld, zou de Commissie waarschijnlijk hebben geantwoord dat zij op grond van de ter beschikking gestelde informatie tot de conclusie was gekomen dat geen sprake is van staatssteun die zou moeten worden aangemeld. Dat is de reden dat de minister deze kwestie niet heeft aangemeld bij de Commissie.

In de procedures en de desbetreffende wetten en regels wordt over het eventueel stopzetten van de aanbesteding aangegeven dat een informatieverzoek van de Commissie geen verplichting betekent om de aanbesteding stop te zetten. Daar komt bij dat de Kamer vaak heeft aangedrongen op haast, dus er wordt gewoon doorgegaan met de aanbestedingsprocedure, in afwachting van de verdere gang van zaken. Bij Eelde was sprake van een rijkssubsidie voor de verlenging van een landingsbaan, in eigendom van en in beheer bij een exploitant. Daar is in dit geval geen sprake van. De aanbesteding ligt overigens op schema.

De minister zegt toe contact op te nemen met de gemeente Haaksbergen.

De voorzitter van de vaste commissie voor Financiën,
Blok

De voorzitter van de vaste commissie voor Verkeer en Waterstaat,
Roland Kortenhorst

De adjunct-griffier van de vaste commissie voor Financiën,
Vente